

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Poznaniu

PROJEKT

ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W POZNANIU
z dnia 2016 r.

w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Miejski Bór”

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, z 2016 r. poz. 422) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Miejski Bór”, zwanego dalej rezerwatem.

§ 2.1. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie stanowisk chronionych gatunków roślin oraz roślinności leśnej wraz z zachodzącymi na tym terenie procesami ekologicznymi.

2. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu, o którym mowa w ust. 1, są:

- 1) występowanie w rezerwacie gatunków roślin objętych ochroną, w tym wawrzyńka wilczełyko *Daphne mezereum* i wiciokrzewu pomorskiego *Lonicera periclymenum*;
- 2) zachodzący w rezerwacie proces regeneracji kwaśnej dąbrowy trzcinnikowej *Calamagrostio arundinaceae-Quercetum petraeae*;
- 4) położenie rezerwatu na terenie obszarów Natura 2000 Uroczyska Płyty Krotoszyńskiej PLH300002 i Dąbrowy Krotoszyńskie PLB300007;
- 5) położenie rezerwatu w całości na gruntach administrowanych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Krotoszyn.

§ 3. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków zawiera załącznik nr 1.

§ 4. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 5. Działania ochronne na obszarze ochrony ścisłej z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji określa załącznik nr 2.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących
i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków

		Zagrożenia	Sposoby eliminacji lub ograniczania
Wewnętrzne	Istniejące	Nie zidentyfikowano	-
	Potencjalne	Rozprzestrzenianie się obcych, inwazyjnych gatunków roślin: czeremchy amerykańskiej <i>Padus serotina</i> , dębu czerwonego <i>Quercus rubra</i> , jesionu pensylwańskiego <i>Fraxinus pennsylvanica</i> , niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> oraz robinii akacjowej <i>Robinia pseudoacacia</i>	Monitoring rozmieszczenia i liczebności
Zewnętrzne	Istniejące	Nie zidentyfikowano	-
	Potencjalne	Nie zidentyfikowano	-

Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych
1.	Monitoring populacji chronionych gatunków roślin	Określanie rozmieszczenia i liczebności chronionych gatunków roślin. Co pięć lat w okresie obowiązywania planu ochrony	Cały teren rezerwatu
2.	Monitoring roślinności leśnej	Wykonywanie nie mniej niż trzech zdjęć fitosocjologicznych w każdym typie roślinności leśnej występującej w rezerwacie. Co pięć lat w okresie obowiązywania planu ochrony	Cały teren rezerwatu
3.	Monitoring populacji obcych, inwazyjnych gatunków roślin	Określanie rozmieszczenia i liczebności czeremchy amerykańskiej, dębu czerwonego, jesionu pensylwańskiego, niecierpka drobnokwiatowego oraz robinii akacjowej. Co pięć lat w okresie obowiązywania planu ochrony. W przypadku zidentyfikowania zagrożeń dla celu ochrony przyrody w rezerwacie – podjęcie działań ochronnych polegających na usuwaniu wymienionych gatunków	Cały teren rezerwatu

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 ze zm.), zwanej dalej ustawą o ochronie przyrody, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia dla rezerwatu przyrody plan ochrony sporządzony zgodnie z przepisami artykułów 18, 19 i 20 tej ustawy. Plan ochrony sporządza się na okres 20 lat.

Projekt planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Miejski Bór”, zwany dalej projektem planu ochrony, uwzględnia wymogi rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794) oraz zakres planu ochrony dla rezerwatu przyrody określony w art. 20 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody.

Rezerwat utworzono zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 19 lutego 1987 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. Nr 7, poz. 55 z późn. zm.). Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 18 czerwca 2015 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Miejski Bór” (Dz. Urz. Woj. Wielk. poz. 4009) zostały określone jego nazwa, położenie, cel ochrony przyrody, typ i podtyp, a także sprawujący nadzór nad rezerwatem.

Projekt planu ochrony sporządzono na podstawie:

- 1) *Planu ochrony rezerwatu „Miejski Bór”* (Kęsicka H., Rosadziński S., Przybycin M., Przybycin J. 2007. Poznań. Mscr.);
- 2) dokumentacji *Uroczyska Płyty Krotoszyńskiej PLH300002 – dokumentacja do planu zadań ochronnych (PZO)* (plik PDF znajdujący się w zasobach RDOŚ w Poznaniu; data utworzenia: 19 maja 2014 r.);
- 3) *Projekt planu ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 – PLB300007 Dąbrowy Krotoszyńskie* (Gawroński A., Kosiński Z., Gawrońska A. 2010. FRUGILE. Poznań. Mscr.);
- 4) zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Uroczyska Płyty Krotoszyńskiej PLH300002 (Dz. Urz. Woj. Wielk. poz. 2113 z późn. zm.);
- 5) zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 24 listopada 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dąbrowy Krotoszyńskie PLB300007 (Dz. Urz. Woj. Wielk. poz. 7255);

6) wyników wizji terenowej pracowników RDOŚ w Poznaniu z 15 czerwca 2016 r.

W projekcie planu ochrony cel ochrony przyrody sformułowano jak w zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 18 czerwca 2015 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Miejski Bór”, jako zachowanie stanowisk chronionych gatunków roślin oraz roślinności leśnej wraz z zachodzącymi na tym terenie procesami ekologicznymi.

Zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia wewnętrzne i zewnętrzne dla rezerwatu oraz sposoby ich eliminacji lub ograniczenia. Nie określono ustaleń do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, gdyż nie zidentyfikowano zagrożeń zewnętrznych dla celu ochrony przyrody rezerwatu, które można by ograniczyć lub wyeliminować poprzez określenie tych ustaleń.

Projekt planu ochrony nie przewiduje udostępnienia rezerwatu dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych i sportowych, nie wskazuje także miejsc udostępnionych do prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej, bowiem uznano, że cel ochrony przyrody oraz charakter rezerwatu wykluczają możliwość takiego wykorzystania.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu zapewnił udział społeczeństwa w opracowywaniu projektu planu ochrony w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353). Informację o przystąpieniu do opracowywania projektu planu ochrony podano do publicznej wiadomości poprzez:

- udostępnienie projektu zarządzenia na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu 10 maja 2016 r.,
- ogłoszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu w terminie od 10 do 31 maja 2016 r.,
- ogłoszenie w prasie o zasięgu wojewódzkim w dniu 10 maja 2016 r.

W wyniku procedury z udziałem społeczeństwa Nadleśnictwo Krotoszyn wniosło następujące uwagi i wnioski:

- 1) Zdaniem Nadleśnictwa zapis o usuwaniu gatunków obcych i inwazyjnych powinien być poprzedzony dokładną inwentaryzacją przeprowadzoną przed przystąpieniem do sporządzania planu. Taka inwentaryzacja pokaże rzeczywisty rozmiar projektowanego

zadania. W ocenie nadleśnictwa usuwanie czeremchy amerykańskiej i dębu czerwonego nie przyniesie pożądanych efektów ponieważ obsiew z drzewostanów sąsiednich będzie trwał nadal, a siła odroślowa tych gatunków niweczy działania zmierzające do likwidacji osobników przez wycinanie. Nadleśnictwo ma doświadczenie z wycinaniem dębu czerwonego w Rezerwacie Buczyna Helenopol. Po wycięciu już od następnego okresu wegetacyjnego obserwujemy wzmożone odrastanie bukietów tego gatunku. Jedynym skutecznym sposobem walki z czeremchą są środki chemiczne, co w rezerwacie nie może mieć zastosowania.

Uwaga uwzględniona – po przeprowadzeniu wizji terenowej 15 czerwca 2016 r. zrezygnowano z usuwania gatunków obcych inwazyjnych z dwóch powodów. Po pierwsze – aktualna liczebność czeremchy amerykańskiej i dębu czerwonego (a także robinii akacjowej, niecierpka drobnokwiatowego oraz jesionu pensylwańskiego) nie stanowi zagrożenia dla celu ochrony przyrody w rezerwacie. Po drugie – jednym z celów ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie roślinności leśnej wraz z zachodzącymi na tym terenie procesami ekologicznymi – uznano zatem, że najskuteczniejszym sposobem jego realizacji jest ochrona ścisła.

- 2) Zaproponowane wykonanie rębni gniazdowej z gniazdami o pow. 0,02 ha jest niezgodne z zasadami hodowli lasu. W rębni IIIB obowiązuje zasada wykonania gniazd o pow. 5–50 arów na 30–40% powierzchni manipulacyjnej. Wyprowadzenie nasadzenia dębu na gniazdach o pow. 2 arów jest niemożliwe ze względu na zbyt duże ocienienie gniazd przez okalający drzewostan.

Uwaga uwzględniona – działanie ochronne polegające na wykonaniu rębni gniazdowej usunięto z projektu planu ochrony.

- 3) Należy wycofać zadanie dotyczące wprowadzania krzewów na granicy oddz.1k ponieważ rola, z którą graniczy oddział 1k została przeznaczona do zalesienia z uwzględnieniem już istniejącego odnowienia naturalnego gatunków leśnych.

Uwaga uwzględniona – przedmiotowe działanie ochronne usunięto z projektu planu ochrony. W wyniku wizji terenowej 15 czerwca 2016 r. okazało się, że na granicy wydz. 1k z zarastającą łąką (wydz. 1a) występuje oszyjek złożony z czeremchy amerykańskiej, brzozy brodawkowatej, kruszyny pospolitej i innych gatunków.

- 4) W projekcie planu nie zostały wskazane osoby lub podmioty odpowiedzialne za fizyczne prowadzenie monitoringu co dwa lata dla dębu czerwonego, robinii akacjowej, czeremchy amerykańskiej, jesionu pensylwańskiego, topoli kanadyjskiej i niecierpka drobnokwiatowego.

W wyniku zmian dokonanych w projekcie planu ochrony uwaga stała się bezprzedmiotowa.

Na wniosek Nadleśnictwa Krotoszyn 15 czerwca 2016 r. odbyła się wizja terenowa, podczas której dokonano lustracji rezerwatu. W jej wyniku dokonano następujących zmian w treści projektu planu ochrony:

- 1) z listy zagrożeń istniejących usunięto nieprawidłową strukturę przestrzenną i gatunkową drzewostanów zbiorowisk leśnych oraz negatywne oddziaływanie na rezerwat nawozów, środków ochrony roślin, wnikanie obcych gatunków;
- 2) zagrożenie istniejące polegające na występowaniu i rozprzestrzenianiu się gatunków inwazyjnych: dębu czerwonego i czeremchy amerykańskiej uznano za potencjalne;
- 3) z gatunków obcych wymienianych wśród zagrożeń potencjalnych usunięto topolę kanadyjską;
- 4) z listy działań ochronnych usunięto wszystkie dotyczące ochrony czynnej, polegające na usuwaniu obcych gatunków inwazyjnych, przebudowie drzewostanu oraz utworzeniu strefy buforowej wzdłuż granicy las – pole;
- 5) do działań ochronnych dodano monitoring populacji chronionych gatunków roślin oraz monitoring roślinności leśnej.

Przedmiotowe zmiany w istotny sposób wpłynęły na treść projektu zarządzenia. W związku z powyższym zaistniała konieczność ponownego zapewnienia udziału społeczeństwa. Informację o przystąpieniu do opracowywania projektu planu ochrony podano do publicznej wiadomości poprzez:

- udostępnienie projektu zarządzenia na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu ... 2016 r.,
- ogłoszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu w terminie od ... do ... 2016 r.,
- ogłoszenie w prasie o zasięgu wojewódzkim ... 2016 r.

W wyniku procedury z udziałem społeczeństwa ...

Projekt zarządzenia został zaopiniowany przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Poznaniu uchwałą nr 11/2016 z dnia 22 czerwca 2016 r., Radę Miejską Krotoszyna uchwałą z dnia, a także uzgodniony z Wojewodą Wielkopolskim pismem nr z dnia